

Република Србија
Привредни апелациони суд
1 Пж 3901/14
24.12.2014. године
Београд

ПРИВРЕДНИ АПЕЛАЦИОНИ СУД, у већу састављеном од судије Татјане Матковић Стефановић, као председника већа, судије Јелене Вилдовић Живковић и судије Невена Вукашиновића, као чланова већа, у правној ствари тужиоца Земљорадничка задруга "Карађорђево" О.СОЛ.О. Банатско Карађорђево, Ђуре Јакшића 26, кога заступа Младен Аврамовић, адвокат из Београда, против туженог "R.J.Van Drunen Farms & Sons, Inc. Reg. Br. 126323, Illinois, SAD, 300W, 6 th St. Momence, кога заступају Наталија Миљевић, адвокат из Сомбора и Горан Станивуковић, адвокат из Новог Сада, Сремска 4/2, ради дуга, вредност предмета спора 30.291.242,00 динара, одлучујући о жалби туженог изјављеној против пресуде Привредног суда у Зрењанину П. 619/11 од 25.02.2014. године, у седници већа одржаној дана 24.12.2014. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ пресуда Привредног суда у Зрењанину П. 619/11 од 25.02.2014. године и предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Наведеном пресудом првостепеног суда обавезан је тужени да плати тужиоцу износ од 30.291.242,00 динара са законском затезном каматом од 20.09.2010. године до исплате, као и да му накнади трошкове парничног поступка у износу од 1.857.500,00 динара.

Тужени је против ове пресуде изјавио благовремену жалбу, поднету од стране оба пуномоћника, као и допуну жалбе, такође поднету у року за изјављивање жалбе. У истима је у битном указано на учињену повреду поступка из чл. 361. став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку, наводима да су дати разлози у образложењу побијане одлуке нејасни и противречни. Првостепени суд уопште није ценио постојање уговора закљученог дана 21.11.2006 године између тужиоца и друштва "Van Drunen Farms Европа" д.о.о. из Банатског Карађорђево, као и уговор од 22.11.2006 године, закључен између тужиоца, туженог и означеног друштва, према којим уговорима је тужилац измирен на име унетог улога у означено друштво. Тужилац је као свој оснивачки улог у означено друштво унео 372,80 Еура у новцу и 491.785,51 Еура у стварима, иако је уговором био обавезан да унесе 555.879,68 Еура у стварима, па како тужилац није унео уговорени неновчани капитал у целини у означено друштво, уговором од 21.11.2006 године је констатовано да је друштво вратило тужиоцу сву покретну имовину коју је тужилац унео у друштво, а непокретна имовина је по налогу тужиоца пренета на треће лице, "Semenaпасоор" д.о.о. из Петроварадина, због

чега је констатовано да по извршењу тог уговора неће бити потраживања између друштва и тужиоца. Како је тужилац у потпуности повратио имовину унету као улог у друштво, он нема право да од туженог у поступку потражује накнаду за удео који је имао у друштву, јер је за тај удео већ намирен, враћањем улога у целини. Првостепени суд није правилно ценио када је тужилац престао да буде члан друштва, јер тужилац није престао 01.10.2005 године да буде члан друштва, већ 22.11.2007 године, променом података у регистру, на основу уговора од 22.11.2007 године, којим се тужени писаним путем сагласио да постане власник удела тужиоца у друштву и тада се уписао и у књигу удела. Тужилац зато није могао да престане да буде члан означеног друштва пре закључења уговора од 22.11.2007 године, на основу одредбе чл. 128. став 3. Закона о привредним друштвима. Првостепени суд је стога погрешно одредио вештачење вредности удела тужиоца на дан 01.10.2005 године. Првостепени суд такође погрешно налази да друштво није имало законско овлашћење да пренесе унету имовину назад тужиоцу, јер је та имовина моментом уноса од стране тужиоца постала имовина друштва. Погрешно је примењен и метод за процену вредности капитала, који је користио вештак, која вредност је саставни део коначне вредности капитала према мишљењу вештака на дан 01.10.2005 године, а који је суд прихватио и на основу ње донео побијану одлуку. Због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања погрешно је примењено и материјално право. Предложио је да се побијана одлука укине или преиначи.

У одговору на жалбу тужилац је истакао да су наводи жалбе неосновани и предложио да се иста одбије.

Ценећи правилност и законитост првостепене пресуде, на основу чл. 372. Закона о парничном поступку, Привредни апелациони суд налази да је изјављена жалба туженог основана.

Према стању у списима, предмет спора је потраживање тужиоца на име цене за пренети удео туженом, по закљученом уговору од 22.11.2007 године, у опредељеном износу од 30.291.242,00 динара са припадајућом законском затезном каматом.

Првостепени суд је, на основу навода странака и изведених доказа током поступка, утврдио да су тужени и "Минел Фепо" д.о.о. из Зрењанина основали фабрику за сушење замрзавањем "Van Drunen Farms" као Друштво са ограниченом одговорношћу са седиштем у Банатском Карађорђеву, закључењем уговора о оснивању друштва од 12.04.2002 године. Тужилац је као нови члан означеног друштва регистрован решењем Агенције за привредне регистре од 28.04.2005 године, са уписаним и уплаћеним новчаним капиталом од 372,80 Еура и уписаним неновчаним капиталом у стварима и непокретностима од 555.879,68 Еура, као и унетим неновчаним капиталом у стварима и непокретностима од 491.785,51 Еура на дан 13.12.2004 године. Како тужилац није извршио укупно улагање у друштво, то му је тужени упутио допис 26.09.2005 године о раскиду уговора о оснивању са изменама од 1.10.2005 године. Скупштина означеног друштва је донела и одлуку о повлачењу и поништењу удела тужиоца у друштву на седници 29.09.2005 године, али на основу ове одлуке Агенција за привредне регистре није спровела упис, јер Закон о привредним друштвима предвиђа да се искључење члана врши у судском поступку, због чега је закључком од 17.10.2005 године одбацила захтев подносиоца регистрационе пријаве за промену оснивача. Тужилац и означено основано друштво су 21.11.2006 године закључили уговор, којим је тужилац

потврдио да је примио од друштва улагану опрему у друштво, те да тражи од друштва да права на непокретности које су биле улагане, према списку непокретности у прилогу тог уговора, уместо да врати тужиоцу, пренесе на "Semenaпasoop" д.о.о. из Петроварадина, на који начин ће се окончати враћање улаганог од стране тужиоца у друштво, а наплатом износа од 16.000.000,00 динара, на име купопродајне цене, друштво ће намирити своја потраживања од тужиоца. Дана 22.11.2006 године закључен је уговор између тужиоца, туженог и означеног друштва, којим је тужилац потврдио да је отказивањем од страног улагача престао уговор о оснивању друштва од 1.10.2005. године, а да је враћање делимично неуспелог улагања регулисао тужилац са друштвом другим међусобним уговором, и то уговором од 21.11.2006 године. Истог дана 22.11.2006 године је закључен и уговор бр. 65/06 о преносу права на непокретности, као и анекс тог уговора дана 05.06.2007 године, између означеног правног лица као продавца и "Semenaпasoop" д.о.о. из Петроварадина као купца, а предмет овог уговора су непокретности – пољопривредно земљиште које се налази у Банатском Карађорђеву, уписано у земљишно књижни уложак Општинског суда у Зрењанину бр. 3320 КО Банатско Карађорђево и бр. 6686 КО Српски Итедеј, са уговореном купопродајном ценом од 16.000.000,00 динара. Након закључења наведених уговора, тужилац и означено друштво су 12.02.2007 године потписали усаглашавање узајамних обавеза и потраживања, којом су се сагласили да су све обавезе пребијене уговореним поравнањем и закључивањем записника о примопредаји опреме од 06.10.2005 године, уговора од 21.11.2006 године и уговора о преносу права на непокретности од 22.11.2006 године, на који начин су све обавезе и потраживања на дан 31.12.2006 године сведене на 0. Парничне странке су дана 22.11.2007 године закључиле уговор о преносу удела у друштву, којим су констатовали да су оснивачи друштва са ограниченом одговорношћу под пословним именом "Van Drunen Farms Евгора" д.о.о. из Банатског Карађорђева, да улог тужиоца износи 5,37% основног капитала друштва, да тужилац преноси на туженог 100% свог улога у означеном друштву, са даном 1.10.2005 године уз накнаду, с тим да ће се услови и начин исплате накнаде регулисати анексом уговора. Наведени уговор о преносу удела је оверен пред Општинским судом у Зрењанину под Ов. 8927/07 дана 22.11.2007 године, а Агенција за привредне регистре је дана 21.01.2008 године донела решење бр. Бд 217537/06, којим је усвојила захтев подносиоца регистрационе пријаве и регистровала промену оснивача тако што је избрисала тужиоца као оснивача и уписала удео туженог са 100%. Првостепени суд је такође утврдио да процењена вредност капитала друштва на дан 1.10.2005 године износи 633.708.000,00 динара, да је унет и уплаћен капитал тужиоца у укупном капиталу друштва износио 4,78 %, те да вредност удела тужиоца износи 30.291.242,00 динара.

На основу овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је нашао да је тужилац унео земљиште као неновчани капитал у новоосновано привредно друштво, које је тада постало власништво новооснованог друштва, а новоосновано друштво је као власник некретнина уговором бр. 65/06 пренео права на непокретностима трећем правном лицу "Semenaпasoop" д.о.о. из Петроварадина, који уговор је спроведен решењем Општинског суда у Зрењанину Дн 5146/06 од 12.12.2006 године. Како тужилац није унео целокупни улог у друштво, то је скупштина означеног друштва донела одлуку да тужилац престаје бити члан друштва, која одлука није спроведена, јер није спроведен судски поступак за искључење тужиоца као члана друштва. Тужилац и тужени су затим

закључили уговор о преносу удела 22.11.2007 године, с тим да ће се услови и начин исплате накнаде регулисати анексом уговора, који анекс није закључен. Првостепени суд је зато нашао да је чл. 176. став 1. тачка 8. Закона о привредним друштвима, прописано да члану друштва са ограниченом одговорношћу престаје својство члана преносом удела другом лицу, које својство је престало 1.10.2005. године, у складу са чл. 2. став 1. Уговора о преносу удела. Како је тужиоцу престало својство члана друштва, последица је да тужилац има право на накнаду тржишне вредности удела у складу са чл. 180. став 3. Закона о привредним друштвима, који члан прописује да члан друштва са ограниченом одговорношћу, коме престане својство члана, има право на накнаду тржишне вредности свог удела у време престанка својства члана друштва. На основу налаза вештака првостепени суд је утврдио колико износи вредност удела тужиоца, па је, с позивом на чл. 180. став 3. Закона о привредним друштвима, нашао да је потраживање тужиоца основано. Првостепени суд је при том ценио наводе туженог да је тужиоцу вратио све уложено у друштво, али је нашао да су ови наводи неосновани, јер тужилац меша својину новооснованог друштва, чији је он члан, и располагање својином новооснованог друштва, које може да располаже имовином унетом уложима, у смислу чл. 13. Закона о привредним друштвима. На основу чл. 13. став 6. Закона о привредним друштвима, новоосновано друштво је постало власник те имовине, а ти улози не могу бити коришћени од стране чланова и акционара као њихова лична имовина. Првостепени суд је ценио и остале приложене доказе, као и предлоге за допуну доказног поступка, које је одбио, нашавши да је утврдио све чињенице, релевантне за пресуђење у овој правној ствари.

Овај суд налази да је, приликом доношења првостепене пресуде, првостепени суд учинио битну повреду одредаба парничног поступка из чл. 361. став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку, јер су поједини дати разлози нејасни и противречни, на шта се основано указује жалбом туженог.

Наиме, тужилац и тужени су закључили уговор о преносу удела дана 22.11.2007 године, и предмет ове парнице је потраживање тужиоца по основу тог уговора, на име неплаћене цене за пренети удео. Пренос удела је као право располагања уделом регулисано чл. 125. Закона о привредним друштвима, према ком члану удео члана друштва са ограниченом одговорношћу се може слободно преносити, ако тим законом, оснивачким актом или уговором чланова друштва није друкчије уређено, и то другом члану друштва или друштву. Како је уговором о преносу удела тај удео пренет туженом као другом члану друштва, то није повређено право пречег стицања удела друштва, предвиђено чл. 126. Закона о привредним друштвима, па је предметни уговор закључен у складу са законским прописима. Питање цене за пренети удео није регулисано Законом о привредним друштвима, јер је то ствар воље уговорних страна, а парничне странке су у уговору од 22.11.2007 године само навеле да ће услов и начин исплате накнаде регулисати анексом уговора, који анекс није закључен. Првостепени суд је стога, у овом поступку, био дужан да утврди, на основу тако закљученог уговора и приложених и предложених доказа од стране странка у поступку, да ли су странке одредиле и у ком износу цену за пренос удела коју је тужени дужан да плати тужиоцу, како би могао да одлучи о постављеном захтеву тужиоца у овом спору. Тужени је током поступка истицао да цена у уговору није одређена, јер су парничне странке као уговорне стране претходно већ решиле питање цене закључивањем уговора 2006 године, тако што је уложена опрема враћена тужиоцу

од стране друштва, а непокретности пренете трећем лицу по налогу тужиоца. Обзиром да је питање цене и начин измирења исте питање воље уговорних страна. Када и треће лице може исплатити цену, па и основано друштво, или се трећем лицу може извршити исплата, по налогу тужиоца или туженог, у смислу чл. 296. и чл. 305. Закона о облигационим односима то је првостепени суд погрешно ценио изведене доказе и то закључене уговоре из 2006 године и записник о савјезу, јер их није ценио у контексту измирења цене од стране туженог тужиоцу као доказе о измирењу дуга.

Првостепени суд је погрешно применио и материјално право, због чега је чињенично стање остало непотпуно утврђено.

Ово из разлога што је првостепени суд утврђивао вредност удела тужиоца у туженом друштву, примењујући чл. 180. Закона о привредним друштвима, мада исти члан регулише последице престанка чланства само у случају иступања и искључења члана из друштва, када је друштво у обавези да накнади тржишну вредност удела члану коме чланство престаје иступањем или искључењем, а не други члан друштва. Првостепени суд је правилно цитирао чл. 176. Закона о привредним друштвима, који регулише ситуације престанка својства члана, али према овом члану, различити су основи престанка својства члана иступањем, искључењем, и преносом удела другом лицу. Даље одредбе чл. 177-180 регулишу само ситуацију престанка својства члана у случају иступања и искључења, а не и у случају преноса удела другом лицу, па чак и чл. 180. у ставу 5 прописује да се одредба става 3 тог члана, која предвиђа право члана друштва са ограниченом одговорношћу на накнаду тржишне вредности удела у време престанка својства члана друштва, не примењује на члана друштва који је продао свој удео другом лицу, који преузима његов удео и постаје члан друштва. Стога се цитиране одредбе не могу применити у случају преноса удела приликом утврђивања цене за пренети удео, како је то погрешно утврдио првостепени суд и на том чињеничном стању засновао своју одлуку.

Првостепена пресуда је зато укинута.

Првостепени суд ће у поновном поступку имати у виду изнете примедбе у овом решењу и то да су парничне странке као уговорне стране закључиле уговор о преносу удела, у складу са чл. 125. Закона о привредним друштвима, да је предмет овога спора потраживање тужиоца на име цене за пренети удео, због чега ће о основаности овог потраживања тужиоца одлучити, на основу приложених и предложених доказа од стране странака у поступку, уз савесну оцену доказа, и уз правилну примену материјалног права.

Из напред изнетих разлога, одлучено је као у изреци овог решења, на основу чл. 376. став 1. Закона о парничном поступку.

ЈВЖ/ЖГ

Председник већа – судија
Татјана Матковић Стефановић, с.р.

За тачност отправка

